

Ref: kommuneplan sak 20/03437

Nittedal kommune, postmottak@nittedal.kommune.no

kopi: OOFs medlemsorganisasjoner

Oslo, 14. september 2022

Høringsuttalelse til Nittedal kommune:

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2022-2035

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for 41 medlemsorganisasjoner og 15 medlemskommuner/fylkeskommuner i Oslo og Viken, deriblant Nittedal kommune. Vårt hovedformål er å ivareta natur- og friluftslivet i regionen.

OOF mener at denne planen har gode satsingsområder og mål på mange viktige områder, som medvirkning, naturmangfold, by- tettstedsutvikling o.l. Men, vi savner målbare styringsmål, som det er enklere å evaluere og styre etter.

Savner også vektlegging av friluftslivets betydning for folkehelse og livskvalitet og betydningen av Marka.

Oslo og Omland Friluftsråds hovedoppgave er å ta vare på Marka og grønnstrukturen i byggesonen, for å sikre at hele befolkningen har gode muligheter til friluftsliv i nærområdene og i Marka og for å sikre naturmangfoldet. Friluftsliv er svært viktig for folkehelsen, både fysisk og psykisk. For å styrke friluftslivsaktiviteten i befolkningen tilbyr derfor Oslo og Omland Friluftsråd opplæring i friluftsliv for innvandrere og andre grupper som har behov for det. Dette er vårt utgangspunkt for høringsuttalelsen til Nittedal kommune; *Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035*.

Ifølge planen er Nittedals viktigste utfordringer klima, miljø, folkehelse, befolkningsvekst, innbyggerdeltakelse og utvikling av Nittedal sentrum. Visjonen, eller «Målbilde», er «*Det er godt å leve i Nittedal*» og planen har 3 satsingsområder, «Livskvalitet hele livet», «Klima og miljøvennlig» og «Engasjement og samskaping». Til slutt inneholder planen en langsiktig arealstrategi.

OOF er positive til målbildet og satsingsområdene og våre mål er knyttet til satsingsområdene «Livskvalitet hele livet», «Klima og miljøvennlig» og arealstrategien.

OOFs KOMMENTARER TIL SATSINGSOMRÅDE «LIVSKVALITET HELE LIVET»

Under dette satsingsområde legger planen vekt på folkehelse, utdanning og bærekraftige byer og lokalsamfunn.

FRILUFTSLIV ER VIKTIG FOR LIVSKVALITETEN

OOF mener at friluftsliv, fysisk aktivitet utendørs og naturopplevelser er svært viktig for befolkningens fysiske og psykiske helse og dermed også for deres livskvalitet.

I stortingets friluftslivsmelding (2016) framkommer det at hele 61% foretrekker friluftsliv for å styrke sin fysiske helse. OOF mener derfor at planen må bli tydeligere på friluftslivets rolle i folkehelsearbeidet.

TILGANG TIL NATUR- OG FRILUFTSLIVSOMRÅDER ER VIKTIG

For OOF er det viktig med god tilgang til natur- og friluftslivsområder i nærområdene og Marka. God tilgang sikres gjennom sammenhengende grønnstruktur med stier, turveier, skiløyper og god kollektivtransport og parkeringsmuligheter. Planen har flere gode delmål på dette.

Skånsomme tilretteleggingstiltak, i nærområdene og Marka, som turveier, badeplasser, aktivitetsområder o.l. tilpasset lokale behov, er avgjørende for å få alle grupper ut. I tillegg er skånsom tilrettelegging også nødvendig for å ta vare på naturen.

Undersøkelser viser at jo nærmere folk bor et friluftsområde eller en turvei, jo oftere blir de brukt. Det er derfor viktig at kommunen etablerer tette nettverk av turveier og stier.

Korte avstander til attraktive friluftsliv-/naturområder, som er tilrettelagt slik at de dekker lokalbefolkningens behov, er særlig viktig for barn, unge, eldre, innvandrere og funksjonshemmede.

Særlig viktig er tilgangen til slike områder i de planlagte fortettings- og vekstområdene i kommunen.

OOFs forslag til nytt delmål på side 33:

- Befolkningen i Nittedal har god tilgang til turveier, attraktive friluftsområder og uberørt natur i sine nærområder, for naturopplevelse, rekreasjon, fysisk aktivitet og bedre helse.

OOFs forslag til arealstrategien på side 46:

Til punkt a6. (tillegg understreket):

- Vi skal sikre tilgjengelig, variert og sammenhengende grønnstruktur. Ferdselsårene for friluftslivet (stier, turveier og skiløyper) og blågrønne kvaliteter skal videreutvikles i sammenhengende nettverk fra der folk bor i byggesonen og ut i Marka eller til attraktive områder ved vann/vassdrag/kulturlandskap.

Forslag til nytt punkt:

- Innbyggerne i tettstedene/fortettingsområdene har gode muligheter for friluftsliv og fysisk aktivitet utendørs i nærmiljøet og målet er at ingen skal ha mer en 250 meter til nærmeste turvei/friluftslivsområde.

FOR LITE VEKT PÅ MARKA

Marka er et svært viktig friluftslivsområde for Nittedals befolkning, men har fått liten plass i planforslaget. Markagrensen ble endret på Rotnes for noen år siden, som åpnet for boliger nær kollektivknutepunktet Nittedal stasjon. Strengt krav til dagsikkerhet har medført store utfordringer for kommunen, når det gjelder flere regulerte friluftslivsvann i Marka.

For OOF er det viktig at Marka forblir et viktig natur- og friluftslivsområde for Nittedals befolkning, med muligheter for fysisk aktivitet, et allsidig friluftsliv og flotte naturopplevelser.

OOF foreslår derfor flere delmål knyttet til funksjon, tilrettelegging, flerbruk, naturmangfold og kulturminner i Marka.

OOFs FORSLAG TIL NYTT DELMÅL PÅ SIDE 35:

- Marka er et svært viktig friluftslivsområde for Nittedals befolkning som bidrar til bedre folkehelse og trivsel gjennom friluftsliv, fysiske aktivitet, idrett og gode opplevelser knyttet til natur, kulturlandskap og markakulturen.

OOFs FORSLAG TIL NYTT AREALSTRATEGIMÅL PÅ SIDE 46:

- Nittedal tar vare på Marka, ved å følge opp markaloven og å sikre markagrensen.
- Et nettverk av stier, turveier og løyper, et godt kollektivtilbud og utfartsparkeringer skal gjøre det enkelt å komme seg ut i Marka fra bebyggelsen.
- Tilrettelegging for friluftsliv og idrett i Marka skal være i tråd med markaloven, skånsom, ikke mer omfattende enn nødvendig, skje gjennom god dialog mellom brukergruppene og den skal være størst i avgrensede område i Markas randsone og avta lengre inn i Marka.
- Flerbruken i Marka skal skje på en sikker og trygg måte, i tråd med markaloven, ikke skade verdifull natur og avklares gjennom god dialog mellom brukergruppene

OPPLÆRING ER NØDVENDIG FOR Å FÅ ALLE MED I FRILUFTSLIVET

Friluftsliv er i stor grad lavterskelaktiviteter som er lite konkurransepreget, og som i prinsippet kan motivere og inkludere hele befolkningen. Friluftsliv er derfor en godt egnet arena for inkludering og samhandling mellom ulike samfunnsgrupper. Det er spesielt viktig å øke deltakelsen i friluftsliv for barn, unge innvandrere og mennesker med funksjonsnedsettelse.

Mange i dag vokser ikke inn i den norske friluftslivstradisjonen og må derfor i mye større grad ha en grunnleggende opplæring i friluftsliv. I en slik opplæring må det legges vekt på allemannsrettens rettigheter og plikter.

OOFs FORSLAG TIL NYTT DELMÅL PÅ SIDE 33:

- Innbyggerne i Nittedal, spesielt barn og unge, skal ha et tilbud om organisert opplærings- og aktivitetstilbud i friluftsliv, med vekt på grupper som av ulike grunner ikke får denne opplæringen hjemme.

OOFs KOMMENTARER TIL SATSINGSOMRÅDE «KLIMA OG MILJØVENNLIG».

OOF er positiv til mange av kommunens mål for klima, miljø og naturmangfold.

OOFs FORSLAG TIL ENDRING AV TITTEL:

Vi foreslår at naturmangfold inkluderes i satsingsområdet, ettersom fokuset og vektleggingen av dette har økt betydelig de seinere år, f.eks. gjennom FNs naturpanels alarmerende rapport om tap av naturmangfold

Vi foreslår derfor følgende ny tittel på satsingsområdet: «Klima-, natur- og miljøvennlig»

NATURMANGFOLDET

For OOF er det viktig å ta vare på naturmangfoldet både i byggesonen og i Marka. Vi jobber blant annet for god kartlegging og kunnskap, et mere miljøvennlig skogbruk, minst 10 % vern i Marka og en arealforvaltning der naturverdiene vektlegges.

I planen er det viktige delmål som å stanse tap av naturmangfold, «gjenopprette tapt natur og økosystemer», «fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av skog og ferskvannsbaserte økosystemer». OOF er også godt fornøyd med at det foreslås en grønn grense for utbygging omkring vekstområdet på Rotnes.

For å styrke kunnskapen om naturmangfoldet bør kommunen utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold, slik regjeringen har anbefalt. Her oppfordres kommunene også til å ta i bruk arealregnskaper og etablere mål om å være arealnøytrale, dvs. at allerede utbygde areal brukes om igjen og fortettes framfor å bygge ut natur. (Se nedenfor)

OOFs FORSLAG TIL NYE DELMÅLENE PÅ SIDE 35:

- Nittedal har gode kunnskaper om naturmangfoldet i kommunen og dette styrkes gjennom en Kommunedelplan for naturmangfold og gjennom bruk av arealregnskap.

KLIMAENDRINGENE UTFORDRER FRILUFTSLIVET

OOF er positiv til at kommunen vil bidra til å løse klimaproblemet for eksempel ved fortetting og å «reduserer transportbehovet og tilrettelegge for mer grønn mobilitet.

OOF har valgt å legge vekt på klimaendringens effekt på friluftslivet, spesielt i Marka. Mindre snø om vinteren og mer regn og vind medfører store utfordringer for friluftslivet. Kunstig snøproduksjon og flere tilrettelagte stier, turveier og løyper er allerede et svar på dette.

OOF er derfor godt fornøyd med delmålet; «Vi forbereder oss på, og tilpasser oss til klimaendringene». Men, vi foreslår likevel et nytt delmål på side 35 (se nedenfor).

OOFs FORSLAG TIL NYTT DELMÅLPÅ SIDE 35:

- Klimaendringene krever styrket tilrettelegging for friluftslivet i Marka og andre friluftslivsområder.

OOFs KOMMENTARER TIL SATSINGSOMRÅDE «ENGASJEMENT OG SAMSKAPING»

KOMMUNEN MÅ STØTTE OPP OM FRIVILLIGHETEN

For OOF er god medvirkning og en sterk frivillighet viktig. Det er viktig for demokratiet og også for natur og friluftslivet.

Vi har merket oss at kommunen ofte inviterer organisasjonene til informasjonsmøter, befaringer, høringer o.l. Nittedal er også så heldig å ha en egen paraplyorganisasjon for friluftslivet, FRINI. Det er en viktig organisasjon som vi opplever at kommunen bruker, samarbeider med og lytter til.

OOF støtter kommunens mål på dette området, men vi synes at planen må bli tydeligere på kommunens ansvar for å støtte opp om frivilligheten (se nedenfor)

OOFs FORSLAG TIL NYTT DELMÅL PÅ SIDE 37:

- Kommunen har et spesielt ansvar for å støtte opp om det frivillige arbeidet i kommunen.

OOFs KOMMENTARER TIL AREALSTRATEGIENE

Kommunen prioritere tettstedet Rotnes/Nittedal sentrum i denne planen. Her skal 60 % av veksten i kommunen komme. De andre vekstområdene som pekes ut er Hakadalområdet (Åneby, Døli og Tøyen) i nord og Hagan-området i sør.

I planen er det flere gode delmål knyttet til kollektivknutepunkter, krav til fortetningsområder, langsiktig grønn grense og krav om erstatningsområder når lekeplasser og andre aktivitetsområder bygges ned.

Kommunen vil også «ha en kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning». Dette «innebærer at det er gjort kritiske vurderinger av andre muligheter, før omdisponering av areal utenfor byggesonen er aktuelt». Dette er en tilnærming som OOF støtter.

Videre står det i arealstrategien at «Vassdrag og vassdragsbelter skal bevares eller videreutvikles for natur-, landbruks -eller rekreasjonsformål. og hensyn til samfunnssikkerhet». Kommunen vil også at «Skogområder, Marka og kulturlandskapet opprettholdes gjennom riktig drift og utnyttning av ressurser, og som grunnlag for både næring, naturmangfold og friluftsliv.»

OOF støtter dette og presiserer at vi har forventninger til et mere miljøvennlig skogbruk i Marka, som i større grad tar vare på naturmangfoldet og friluftslivet. Der hvor kommunen selv er skogeier er det særlig viktig at det tilstrebes et mer miljøvennlig skogbruk.

Under de forskjellige satsingsområdene har vi foreslått endringer eller nye punkter i arealstrategiene (side 46 og utover).

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval

Rådgiver